

Előfizetési árak:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 — 50
Negyed évre	1 — 20
Néptanítóknak egész évre	4 —
Egyes szám ára	10 —

Hirdetési díjak:	
Háromhasabos petit sor	8 kr.
Nyílterben soronként	15 —
Bélyeg minden beiktatásért	30 —

BAJA

vegyes tartalmu hetiközöny.

Megjelen minden vasarnap.

Szerkesztői iroda,
hova a lap szellemi részét illető köz-
lemények intézendők:
Hajnalid utca, régi posta épület.
Leveleket csak bérmentesen fogadjunk
el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadóhivatalba — N. Á. a y L. a i o a
könyvnyomdájába — küldendők be
(Bödog-ter, Scheinher-tele ház.)

Baja tizenöt év előtt és most.

Ezelőtt pár héttel az egyik szabadkai lapban ha jól emlékszünk egy szegedi levelező fájdalmasan jajdal fel Baja kereskedelmi jelentőségének hanyatlása felett s sajnos e feljajdulás nagyon is alapos.

1862-ben a pécsi-kanizsai vasút ügyében egy emlékirat jelent meg Bécsben, mely Baját úgy említi mint a magyar gabona legfontosabb piacát és e téren forgalmát másfél millió mérőn felül beszámlálja.

A pesti kereskedelmi és iparkamara 1857-59. jelentésében Baját a gabonára nézve, első rendű rakodó helynek nevezi, különösen a zabra nézve melynek az egész országban legfőbb piacát Baját jelöli ki.

Még mindenki emlékezhetik arra, hogy 10-15 év előtt a pesti és bécsi lapok mindenkor a pesti, bajai és győri piacok gabona árait regisztrálták, mert a bajai árak, országos fontosságúak voltak.

A bajai országos és heti vásárok élénkségére még mindenki emlékezhetik; egy-egy heti vásáron körülbelül 3000 egyén, egy-egy országos vásáron 60—70000 ember fordult meg: évenként átlag 100-000 vidéki kocsi jött Bajára!

De nemcsak a bajai gabonavásár volt jelentékeny; marha, sertés, juh, ló vásárok is országos jelentőségűek voltak: a bajai vásárokon évenként átlag 46.000 szarvasmarha és ló, 22.000 juh és sertés jött kereskedelmi forgalomba. (L. Sz. K. „Baja szerepe“ stb.)

Az iparicikkekre vonatkozólag elég csak azt

A »Baja« tárcája.

Palemon.

Pásztorbeszély Marmontellől.

Pásztorfűk és pásztorleánykák áhitatos csenddel sokáig szemlélték egy sirkövet, melyre a szók voltak véve: „Én is, én is Arkádiában éltem;“ az emléklótlá-ványa szomorú gondolatokkal töltte el lelküket. Meghatva és melán balad a szerelmes kedves oldalán, és szemle-sütve, az megilletődésel szemében, mely visszatükrözé mily gondolatokkal foglalkozik lelke, mások pedig kez-
zet fogtak mintegy azt mondván egymásnak: miután a sirhantnál ugyis vége szakad mindennek szeressük egymást legalább odáig.

E melábus gondolatok még eltölték lelküket, mid-
dön kísérve a sirhantot környező erdőskéből az alant
elterülő völgy déleiben egy magányos pásztorányát
pillantának meg; a kunyhó ajtajánál agasztán állt
mely szomorúságba merülve. Teste görnyedt, fejét
gyér ősz haj fedé, göröcs botra támaszkodott, melyet
kezdében tartott.

Közlegőseket nem ved észre, csak szavok hang-
járja emelte fel fejét és megnehezült szempilláit. Tisz-
teletre méltó arca mindannyit meglep; szerencsét-
lenségében király sem lehetne méltóságosabb.

A mi Palemon arcán visszatükröztek lelkebe még
melyekben volt bevésve; egész lényén a méltóság és
nemesség bizonyos érzelmek ömlött el, életpályáját sze-
rette, s ez szemében felmagasztalá nyájai felett gya-
korolt uralkodásának legalattasb gondjait is. Neki a
pásztoréletben minden nagykn látszott. Ó Alpheust a

felemlíteni, hogy erre számtalan kereskedő jött
nemcsak a környékbeli helyekről, hanem az or-
szág fővárosából is.

E z a m u l t k é p e .

Nézük a jelent. Valóban elmondhatjuk: Eui-
mus Troes! Vásáraink eltörpültek, jelentéktelen-
nek. A kínálat kevés, a vétel még kevesebb. Vá-
sáraink ezelőtt 15 évvel két hétig is eltartottak,
mai napon egy nap, néha fél nap alatt minden
el van végezve: a vásár rendszerint vasárnap dé-
lután kezdődik s hétfő délután már a gyéren jött
vidékiek kocsiái visszasietnek.

Gabnapiacaink feltűnő hanyatlása köztudo-
mású; minden régibb kereskedő összehasonlítva
10—15 év előtt forgalmát a jelenlegivel eggy
megdöbbentő adatokkal szolgálhatta.

A szarvas marha, sertés, juh és lópiac hal-
talatlan hanyatlásáról mindenki könnyű szerrel
meggyőződhetik, a ki nem róstei a fáradságot
piacunk ezen részét vásár alkalmával megtekint-
teni: előbb ezekben beszéltünk, most alig lehet
százakban.

Ez óriási hanyatlásnak köztudomású oka,
hogy vasút által nem érintetvén megszűnt keres-
kedelmi központ, gyupont lenni; kereskedelmi vi-
dékünket elvonta a megyéket áthatító s Baját
nem érintő vaspálya.

A város egy ötédköz országos vásár tartha-
tására kért engedélyt a kereskedelmi minisztertől
s ebbeli kérelmének támogatására a kereskedelmi
és iparkamrát kérte meg.

A városi tanács ez eljárása mindenesetre
dicséretes; minthogy elodázhatlan kötelessége min-
den néven nevezendő eszközt megragadni, mely
által a várost kereskedelmi hanyatlásának lejtőjén

világok királyának, az általa öntözött völgyet egész
folyagnak, Pánt és Palest pedig a legfőbb istennek tar-
totta.

Az agg látása tiszteletre gerjeszté a pásztorokat
s megállít egy kis távolságra a gunyhóit mely előtt
ült; egy azonban közülük előlépett s megkérte őt mondja
meg nekik, miféle sirmek az, melyet az erdőskében
láttak. „Ott“ válaszol az agg „ott el van temetve az
ifjúság minden bája, az élet minden kegyadományja, a
zepszég, a dicsőség, a szerelem, a boldog szerelem, —
ott van eltemetve egyetlen kánnyommal éltem minden
reménye, minden öröme: az Lykoris sirja.“

Palemon e szokat mondván lassan elfordítá fájdal-
mas tekintetét az erdőskéről s leje kezére hanyatlott.
„Bocsásd meg“ mondá a pásztor „meggondolat-
lan kíváncsiságomat, mely feljuttá keserveidet. Tisz-
teletre méltó agg, nem volt szándékom újra felszakítani
már behégedő sebedet s újra megindítani könyűd
forrását.“

„Pásztor“ válaszolá Palemon, „az apai könyűk
édesek, ha gyermekieidért sirja, mi könnyitend meg szí-
vét ha nem a sirás? Ez egyetlen vigasza, mely még az,
éiehez köti.

Oh nem ne aggódjái, hogy ezeket megindítád
ezeket a jöte-kony könyűket; hála istennek forrású:
élő és kiapadhatlan: utolsó fohászomig fognak azok
hullani!“

Míg így beszélt lassankint közeledtek hozzá a többi
pásztorfűk s pásztorleánykák is. „Jen“ szolt hozzájuk „e
sir, melyet öltárként láttok felelek dni az erdőskében,
leányom sirja. Fialat volt mint ti, s a Párka elragadá
tőlem. Kedvese, Myrtis, megelőzte őt a halottak ország-
gában; nem volt még férje s így nem vehetihetém

feltartoztathatni és e téren lehetőleg ilyen fordulat-
latot idézhetne elő: de e kísérletet igen jelenték-
telennek tartjuk nagy sebeink orvoslására.

E vásár csak egy alkalommal több lesz, s
talán a legelatalasabb, kereskedelmünk óriási
hanyatlásának constatalására.

Február 2-ik hetében, utaink többnyire leg-
járhatlanabbak, a tél hava szigorú téiben ekkor
a legnagyobb, enyhe időjárás mellett pedig éppen
ekkor áll be az egész téli hó olvadása mi hires (!)
országutainkat a szó szoros értelmében járhatla-
nokká teszi.

Nagy látogatottságra teljárt már e szempont-
ból sem számíthat e vásár.

Gabnaforgalma ugy szólván semmi sem lesz.
A vidéki termelő összeáll annyit ad el, a mennyit
kénytelen, télen az árak átlag alacsonyok kivált
Baján, hol a dunai közlekedés még nem in-
dul, s így a kereslet csekély, mi természetesen a
kínálat jelentéktelenségére is befoly.

Sertés vásárnak ez nem idenye Talán a szar-
vasmarha vásár, szórványosan, kivált oly évek-
ben, tűntethetne fel egy kis forgalmat, midőn
száraz nyár után, kevés a takarmány: de a gaz-
dák ilyenkor is inkább összeáll adnak túl a fölös-
legén, midőn a Duna nyitva állván, nagyobb a
kereslet és jobb az árak; mint tél derekán,
midőn e tekintetekben kedvezőtlenebbek a viszo-
nyok.

Minden jel arra mutat hogy e vásár csak
localis érdekű lesz, s nem igen sokban fog kü-
lönöznöni valami látogatott hetivásártól.

össze kamvaikat, hanem csak egymás mellé temetém
Ugyanazon hant borítja Nélet is, Lykoris anyját: és
én itülem őket magányos öregségben várva míg leszáll
szemeimre az örök álom.“

„Jó atyám,“ szolt hozzá a pásztor, miután egy szere-
telt fájdalmait keserüséget, mint Memalks kesceje a
fűz keserű galjait, köszönnettel tartozol azok iránt, kik
felkérnek, hogy nekik Lykorisról beszélj: a csermely is
örömmel csergedez a kavics körül, melyen megtörik!“

„Igen én is szívesen időzőm gondolataimmal e
sirhant körül!“ mond Palemon. Szeretlek gyermekemről
beszélni, örömmel idézem vissza e szép élet tünékeny
óráit, egy pillanata sínes még kitörölve emlékezetem-
ből. Látom őt bölöségben, látom anyja ólén, látom
mint kapaszkodik fel juhaimra és játszik bárányaikkal,
mint nő fel pálmákat, termete oly sugár, oly hajlekony
mint ez; szünek látom s tavaszának diszében, üdét
a primulónál és mint a feselő virág . . .“ Sőhaj
szakítá meg beszédét s szemében könyök ragyogtak.

Pár percznyi színet után így folytatá: „Ő volt
boldogságom! Ő volt büszkeségem! Alig hogy megje-
lent tanyáink ünnepélyein, már is annyira elhírsült
szépsége, hogy Alcimodon szobrász, kinek az égic te-
hetséget adtak a rögbe, melyből szobraituk alkotá élet-
telket, lelket önteni, megkért, engedjém meg neki, hogy
Lykoris vonásait Dianna szobrának adhassa: Talán
tisztaságom is örütem e rendkívül megiszteltetésnek,
meg is vertek az istenek érte!“

Elvégezve munkáját Alcimodon, így szolt hozzám:
E márvány lényod vonásait hahatatlanná teszi (Iste-
nem!) de a márvány nem érez!) Híremet neked fogom
köszönni; fogadd visszajézusul e kupat, melyet egész
eddig legremekebb művemnek tartottam.

Sohasem utánoztam semmit hivebben e szölv in-

A Szent-Ferencz-rendi atyák könyvtára.

Városunkban tanintézetek, egyletek, társulások sőt magánosak is szép könyvgyűjtemények birtokában vannak, ilyen a bajai kir. főgymnasium nagy könyvtára, a kereskedelmi casino, polkári olvasó-egylet szép könyvtárai stb. a jelen alkalommal oly könyvgyűjteményt óhajtok ismertetni, melynek létezéséről csak kevesen bírnak tudomással, behatóan pedig még kevesebben ismerik.

Ez a bajai F e r e n c z - r e n d i atyák könyvtára.

Ha tekintetbe vesszük mily rendkívüli fontosságot tulajdonít a statistica az anyagi állapotokat feltűntető legcsekélyebb adatoknak is, talán nem tévedünk ha ugyanily jelentőséget tulajdonítunk az egyes helyek könyvészeti adatainak, minthogy ezek a szellemi haladás nélkülözhetlen eszközei: ily szempontból tekintve a dolgot nem lesz minden érdekelni a helybeli zárda könyvtárának ismertetése, annál is inkább mert erről a nyilvánosság előtt még sohasem volt szó.

E könyvtár 3388 kötetből áll. Ebből 2579. kötet latin, 460 kötet magyar, 338 kötet német. A francia és olasz művek még nincsenek leltározva. A theologiai szak 1878, a történelem-földrajzi 194, a bölcsészeti 221, latin classicusok 193, hungaricák 308, jog, 171, természettudományok 55, nyelvészet 86 kötetre terjed; a többi vegyes.

Régi kiadások: Biblia Sacra év-szám nélkül, góth betűk, valószínűleg a XV-ik századból. Repertorium góth betűkkel 1494. — Antonius de Rampe góth betűkkel. Aurea legenda Sanctorum. Góth betűkkel. Argentinale divinorum off. Argentina 1484. — S. Bonaventura. Mogunt 1509. — S. Bonaventura Lugd. 1515. — Simon de Cassia de relig. chr. aureum opus 1517. — Eusebius C. Hist. Eccl. Basileae 1523. — J. Meder Parabola filii Glutonis. Basileae 1523. — J. Ducasus. Enchiridionarium meditationum. Mog. 1524. — Paulus Serlog Comm. Cantie. Lugd. 1533. Barthol. Gavanti. Thesaurus S. S. rituum Antv. 1534. — Joannes Sanches. Disput. iuridica Venet. 1539. Corn. a Lapide Comm. in Evang. et epist. S. Pauli Lugd. 1541. — Naxera E. Comm. in I. I. Judic. et Josue Lugd. 1550.

Ezenkívül 1550-től 1600-ig megjelent művan: 42.

Tudományos szempontból figyelemre méltó művek:

Thomas Aquin. 1619. — Seraph. Cumiranus. Conciliatio locor. Commun. Antv. 1558. — Calmet Dict. Bibl. Sacr. Tyrn. 1752. — Hugo Cardin. Concord. bibl. vulgatae edit. Lugd. 1578. — Joachann Dietenberger Heilige Schrift Köln 1592! — Káldi Biblia (magyarul) 1732. — Eusebius Hist. Eccl. 1523. — Leucht Anualen Meinc 1600! (németül.) — Duns Scotus Opera 1580. Greg. Tolosanus. Comm. in Syntaxim Lugd. 1578. — Hierony. Boek. Notitia herbarum. Strassb. 1577. — St. Katona Synopsis chron. histor. Tyrnaviae 1771. — Math. Beel Compend. geogr. Hungariae et part. adnex. Pos. 1777. — Joannes Lucius de regno Dalmat. et Croat. 1759. — J. Chr. de Jordán de origin slavicus. 1745. — Chr. Delphus. Jerusalem tempore Christi Colonia Agris 1584. — Nicolaus Telegdy. Homiliae 1578. Catus Plinius Sec. Hist. Mundi l. l. 37. 1816. — Paulus Manutius Comm. in Cic. epist. Venet. 1557. — Publ. Terrentius Comediae. Frankf. 1592. — Casp. Barlaeus. Poemata. Frankf. 1589. Plutarchus. Opusculum de educandis liberis. 1561. — Justus Lipsius. De Constantia. Antv. 1599. — Petrus Metternich senior. Diction. lat.-graec.-germ. Col. Agrip. 1570! — Hieronym. Opitius Polyglotton Wittenb. 1593. — Fr. C. Palma. Noticia rer. Hung. Budae 1775. — Sam. Simon Imago antiquae Hung. Cass 1735. — G. Praž. Hist. regni Hung. Budae 1801. — G. Prag. Annales Hung. Viennae 1764. — Calepinus dictionarium undecim linguarum (magyar is) Basileae 1627! — Reuszerus. Res memorabiles in Pannonia sub turcar. imp. Colocae 1770. — J. G. Schwantner Scriptores rerum Hung. Claudop. 1742. — L. Turóczy. Hungaria. Tyrn. 1729. — E. Csáky. Topographia magni regni Hung. Viennae 1764. — Lucas Chilich a Baja. Directa ad coelum via 1755. — Ae. A. Fürst. Leiden Christi 1600! — St. Katona. Orationes S. Pestini 1813. — G. Scherer Postillen. Bruck an der Taya 1600. Ae. Sturc. Kath. Zeughaus. Ingolstadt 1596! Dominicus Sato. Super 8 libr. phys. Aristot. Venet. 1582. — Kultárs. Hasznos mulatságok 1821—1851-ig 41 kötet. — Kassai magyar muzeum 1794. — Regló 1834—1841-ig 41 kötet. — Homművészet 1833—1841-ig 15 kötet. — Nemzeti Újság 1832—1839. — Tudományos Gyűjtemény 1817—1834-ig 115 füzet! — Századunk 1838—1844. — Társalkodó 1841. —

Hírnök 1834—1844-ig. — Pesti Hírlap (Kossúth) 1841—1844-ig!

E könyvtár használhatóbb volna ha még egy terem engedtetnék át e célra. Megjegyzendő, hogy a derék szerzet mindenkor teljes készséggel bocsátá a birtárokodóknak rendelkezésére könyveit, mi annál dicséretesebb mivel más ilyenmű könyvtárak ily előzetkenységet nem tanúsítanak senki iránt s így tudományos kincsei a világra nézve holtak.

A tüzoltók bálja.

Zombor, 1878. marc. hó.

Ha szabad a bálókat virághoz hasonlítani, melyet a farsangi időny terem, úgy e virányok koszoruba fozva méltó díszként ragyognak carneval fűrtjein.

E korszortuban feltűnő virág a legifjabbik: a tüzoltók bálja.

Ezen bál is, mint a nőgyeleti közvacsorával lón összekötve, igen böcsen, hogy a mulatás mellett nemes célok is elősegítenek. — A nemes célok, melyekre a tiszta jövedelem száruva volt: a tüzoltók pénzárának gyarapítása és a városláza nagytermének — mely különböz az idej farsangban annyi kedves találkozásnak vala színhelye, kifestetése.

Az ügyes rendezés, a kiszolgáló szép hölgyek varázsereje, a polgárság áldozatkészsége mehozza a reménylett sikert.

A bevétel hallomás szerint jóval meghaladja az ezer forintot.

Bálynánk nygs. Szemző Gyuláné asszonyság volt. A rendezőnök közt ott láttuk szorgoskodni: Latinovics Vojnics, Bartal, Spiczter, Czedler, Bitterman, Középesi, Koris, Birvárszky Mallesevics úrhölgyeket. A kiszolgáló kisasszonyok közt megemlítjük a következőket: Vojnics, Deák, Zákó, Nicholsz, Nikoli, Trischler Emma, Wolf és a közkedvességű fáradhatlan pánczernőt Trischler Ni-nuskát.

Legszébb vonása e bálnak az, hogy, a polgárság rang, állás, nemzetiség s vallás különbség nélkül vett részt és a testvérsülés ily prestige ritka jó kedvet szült.

Mai napon, melyen e sorokat írom tartja a népkör a ő bálját saját helyiségében. Ha fényre

dánál, mely koszoruja, és e két lombozata fele ágaskodó kecske a legfelségesebb mit vésőm alkota.

Ő pásztorok! látni fogjátok e dicső férfin e tettel még nem végző el kegyeletes háját!

Leányom 18 éves volt, midőn pászortanyámat rettetnes csapás érte. Egy iszonyu farkas nyájam vérevel tiszter festé a pásztor virányt! Nél, Lykoris anyja még élt. Ő vigasztalhatlan volt; pásztoraim remegtek, s én magam is nagyon szomorú voltam.

E falánk állat Lyceus erdeiben tanyázott és rémü ébbe ejtett minden pászortanyát! Ennyi balszerencse közt csak Lykoris kedélye őrzé meg kora ártatlanságának derjét.

„Anyám” uszmond „ne busuljon! Pán a pászortanyák Istene, nem szeretette minket mindig? Nem oldalmazott-e mindig? Nem áldozta-e fel neki atyám évenként nyájának zsenjét? Azt hiszed, hogy ő ily állhatatos kegyeletről megelégedhetik? Nem! Ő nem engedheti meg, hogy az ő földje, Arkadia, elpusztuljon s egy pásztor bárdcsapásán által fogja elejtetni e szörnyet.”

Igy beszélt leányom, mintegy magától az Isten-ségtől ilhette. Ő pásztorok! azt híhetné az ember, hogy pillantása a szerencse mosolyát idézte le reánk. Szavai, legalább lelkünkben, a virágok kihellette balszamos illatáránál édebb vigaszt árasztottak el.

S ő reményében nem is csalatkozott. Egy este, midőn a telet (tűzhelyemről száműzendő, a szomszédos erdőszelen épen tőgyet akartam dönteni, élembé kerül a rettetnes farkas egy szét marcangolt, de még mekegő báránytal terhelve.

Szöre égnék meredt, szája véres, szeme tüzben karikázó: midőn mellettem bárányommal elügettem

dűhtől tájékozó fogai közül fenyegetődvé mordult ráms. Pásztorok Istene segits! kiálték fel s nyomban súlyos fejszém egy csapásával földre terítém a szörnyet.

Örömtől dagadó kebellet, de az ijedelemtől még halvány arczalal terev vissza pásztorlakomba. „Átyám, szót leányom” nem mondtam én ezt meg előre? Latod, a gondviselés a keserűt méhkent tudja edessé változtatni!

Igaz, egy szép bakot, 12 juhót és a leghibebb, legbátrabb ebünket elvesztettük, de van e cetyam oly éke a földön, melynek boldogságát semmi baltors ne zavarná?

Ugrádozó bárányom nem sokára újra be fogják népesíteni a virányt, csapásaink feledre lesznek; de a kegyetlen ellenség legyőzése, melytől völgyeinke te szabadítád meg, sohasem fog feledésre merülni, dicsőséget fog az read árasztani, s még csak lesz Arkadiában pásztor és nyáj, Palemon neve és emlekezete elni fog!

Pásztorok! így beszélt e fiatal s már ennyire okos gyermek! Anyja és én álmokodva halgatok, azt velve, hogy valami istenség szót beölte.

Elgondolhatjátok, folytatád Palemon, hogy nem mulasztám el hálanat ünnepiesen kifejezni az istenek ki segélyezett. A pásztorok Ophis, Erimant s Alpheus partjáról mind összesereglettek, hogy engem a „Szabadító” nevével megiszteljenek.

Nem én varok közbeadótok, mondám, hanem Pan, általmáztok istenünk. Ha benne hisztek, mutassunk be a felelőnk örökösöknek áldozatotak azon a helyen, hol a szörny el lett ejtve. — Az ünnepély egyhangyalan előn határozva s azon szép időnyre halasztva, midőn a nap Leda gyermeke nek csillagzatát éri el.

nem is, de kedélyességre a többi bálokkal bizonyosan versenyezni fog.

Sokan készülnek az alkalommal, Carneváltól érzékeny bücsüt venni! . . .

Ozmani.

H I R E K.

Helyi hírek

— **Túrr István** tábornok úr, városunk jeles szülötte, egy röpiratot bocsátott közre ezen cím alatt: „La question d'Orient“ (a keleti kérdés.) E röpiratban utal a szerző azon cikkeire, melyeket a keleti kérdést illetőleg a párisi Journal des Débats című világlapban 1867. april 9-én és 1870-ban közölt. Az általa megpendített Balkán Conföderatio eszméje nem taifát viszhangra s bekövetkezett az a mit a tábornok úr már 10 év előtt megjósolt. Röpiratának végkövetkeztetése: ha már monarchiánk el nem kerülheti a háborút, legyen az inkább ma, mintsem holnap. E röpiratot igen érdekes ismerteti a Közvélemény című jelenen szerkesztett napilap.

— **Tantügyi hír.** Nagyságos Czirfusz Ferenc kintanócs és tanfelügyelő úr beküldé megének elemi tantügyei vonatkozó érdekes és gondallal összeállított évi jelentését, melynek kivonatát a következő lapban közöljük.

— **Szencsencélenség.** E hó 7-én délután 2—3 óra közt dühös szélvész keletkezett, mely a dunai malmokban óriási károkat okozott: több malmot elvitt a víz, több elsüllyedt, mások meg kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek — a kárvallott malmok számát 20-ra teszik. Két emberélet is esett áldozatul. A kár rendkívüli nagy.

— **Sokatlán időjárás.** E hó 8-án nyomban délután 2—3 óra közt nagy szélvész kerekedett, nyomban azután villámolt mennydörgött s valódi zápor eső esett.

— **Meghívás.** Alólított tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, miszerint szerdán, f. é. márczius hó 20-án a „nemzeti szálloda“ termében nagy „Purim bál“ rendezend, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja Reiner E. táncművész. — Kéztele 7 órakor. — Belepti díj személyenként 60 kr. Kézleti jegy 60 kr.

Színházi játékrand. Vasárnap 10-én „Lumpaciuss“ vagy „a három jó madár.“ Irta Nestroy. — Kedden Tiz leány egy férj sem“ operette. Ezt megelőzi „Szép molnárnő“ vígjáték 1 felv. — Szerdán, Sándorfi Lajos dzsemsteri jutalmát itt először „3 pár cipő“ érdekes életkép 3 felv. Felvonásokzt Tolnay Juliska szavalja a megfogyott gyermek című költeményt. Eötvösti — Csörtörkőn, bérlet utolsó szám. „Evangélium és Császlád élet“ dráma 5 felv. Irta Sevestre Emil. — Szombaton, itt először Wagener Huóó karnagy javára fenyves kiállítással, felémelt helyarákkal „Fatinicza“ 3 felv. — Vasárnap, rendkívüli leszállott árakkal „Vereshaju.“

Onl de ez még mind semmi azon új felgerjedésekhez képest mely ktől szívem örömeiben repledett.

A birkozás s ének jutalomdja a pásztorok számára volt fontatva.

Myrtis nyerte el mindekkett. Nem rajzolom le nektek milyen volt Myrtis: szépségének emléke oly tartós lesz Arkádiában mint Alpheus folyása. Halálát Menalkés és Lyceus nymphái siratták.

Kivált az ének művészetében tűnt ki versenytársai között s miután Pan oltárának lábainál térségeink elurazott áldásait elzengete: köztünk még királylaj szem cserélt volna senki.

Énekének kezdetén úgy látszott mintha a birvágy élveit akarná előlöttünk irigyeltekkel tonni; körülhí kinecskel terhelt hajót varázslott szemünk elé, mint reng sűrű vízfalával a csölkő szelek szárnyain a habokot, terhére kevélykedve; de csakhamar azt láttátuk velünk mint rohanja meg, mint sújja le mint zuzza szét a vihar a sziklán és miut nyelkeli el a habok.

Leirta azután a kinecs fukar birtokosát mint áll a parton rémbüében halászpádran szemlélve a hajótörést és szemében a dolyfons remény helyét a felrémület s marczangoló kétségbeesés kifejezése vájtja.

Ezután egy győzelem koszoruzta bős vállalatait s diadalát magasztalta, bemutatva őt mint ül, az ő dicőségétől ittasult néptömegek környezve, diadalszekekre; de ugyane-nép csakhamar bevadló, elítéli, s ő számúze vagy börtönben agg el s hal meg. Erre hatalmától környezett és földi istenként fény és fölségtől bvedzett királyi magot be nekünk palotájában; de fellébbente a bitor függönyöket, melyek mellett őt nyugodni véled, éber félelem s emészto gondoktól izgatottnak látszik.

Mi sokkal boldogabb a földművelő, mondá végre kinek szőrabajtó ökréi termelő barázdákat hasitának

— **Jutalomjáték.** Jövő szombaton, azaz e hó 16-án lesz a fáradatban, érdekes karmester Wagener Hugo jutalomjátéka. Az érdemet elismerni és jutalmazni tudó művelit közönségnek figyelmébe ajánljuk a jutalmazandót.

— **Mészáros Nándor** ur e tankerület főigazgatója, városunkban f. hó 6-ika óta tartózkodik, hol a helybeli főgymnasium hivatalos látogatásával foglalkozik; inéut ugyan e ezébből ma Pécsre távozik.

— **A farsang utolsó báljai** a polgári olvasóegylet zártkörű táncvigalma és a szintársulat álarcos bálja, vig kedélyes mulatságok voltak; esztendő újra kezdjük, de óhajtatod, hogy az anyagi siker fényesebb legyen mint az idej bálók általában.

— **Carneval.** Farsang utolsó napja: sokat ígért, keveset adott! A helybeli szintársulat Mascariillo és társa alárissal óriási placatokkal álarcos menetet, kocsin lóhaton stb. ígért, végre az egész dolog oda lyukadt ki, hogy délután 3 órakor a zenészek három kocsival kivonultak a nagy szállodától és az egybegyűlt közönség eszalkozva távozott, mert ez csak ugyan nem volt más, mint: sok zaj semmiért! Völgyi társulata kellemes emléket hagyott maga után farsangi fényes felvonulásával is.

S z i n i s z e m l e.

E hét színelőadásai közül különösen meg kell emlékeznünk a szerdai előadásról, ekkor lett egyik legszorgalmasab s legtehetségesebb színeszőnők Gaál-Benkó Jolán jutalmára Salome vagy a méregkeverő nő előadva.

A vála-zását nem tekinthető szerencsésnek, mert az egész rémtörténet alkalmasab vásári énekesek számára, mint színpadon alakításra: dacára a mű drámai hiányainak, az a jutalmazott Gaál-Benkó Jolán és Csókáné ritka szorgalommal betanult és gondosan a akított játéka megmentette, de a férfiak, kivált Gaál szerepentudása és kedvetlen játéka méltó visszatetszést szült.

Irodalom és művészet.

— **Mehner Vilmos** könyvkereskedésének (Budapest, kalap-utca 4.) megjelent „Az ördög fia és a három vörös ember“ című legújabb társadalmi regény 20. füzetét. Irta Féval Pál, ford. Martonffy Frigyes. Ajánljuk t. olvasónk figyelmébe.

— **Táborzsky és Parsch** nemzeti zeneműkereskedésében megjelent Magyar ábrándok népdalok felett zongorára szerző Székely Imre. Tartalma: Erreszkedik le a felhő, 2) Hej! be fényes csillag ragyog az éven A diszes kiállítású 16 oldalra terjedő fizet ára: 1 frt 50 kr.

— **Az „Apollo“** zeneműfolyóirat legújabb száma következő tartalommal jelent meg: 1) Prélude, Fugler Gézától. 2) Két dal e „Vereshaju“ című népszin-

mert a legavarabb föld sem oly hálátlan mint s ez emberek! De a földművelőnél is boldogabb az alacsony soru s megelégedett pásztor a békelakta Arkádiában. Minden vágya, — mind-n reménye — s óhajának n továbbja egy tenyésző nyáj, egy hű és éber eb, egy sz retetre méltó s magát szeretni engedő, vagy jobban mondva viszont szerető, pásztor! De ez, tevé hozzá annyi volna mint egyszerű halandónak oly boldogságot adni osztályrészül, me yet az istenek tán csak maguk számára tartának fen.

Igy énekel Myrtis, s a pásztorok istene, mint hozzá legméltóbb dicséneket a pásztor élet boldogságának magasztalását fogadta.

A győztes borostyánul lett megkoszorúva, borostyánul, melyet az őszhang hangyái, a mészák, aranyúl többre becsemlék; és őn koronájához, hallatott éneke jutalomdijával az Alcimedon szobrásztól ajándékba kapott becses serleget csoztatott. De mily nagy volt meglepetésem, midőn azt elfogadtam így szolt hozzám: „Palemon! elfogadom e megbecsülhetlen serleget, méltó ez azon nektárra melyet Hebe tőz az isteneknek. De őrizd meg azt számomra; hasznalata megszentelt, s én azt nem akarom ajkaimnál előbb illetni, mint akkor ha menyekölő serlegemmel let, s a szép Lykoris arra méltó hogy velem együtt igyek be-lőle.“ Azután Né lé felé fordulva: „Engedje meg, ugymond, Lykoris méltó anyja, hogy leányának lábához rakjam le azt, a mi előttem legkedvesebb a világon.“ s a furtjeit ékesítő borostyán koszorút Lycoris lábaihoz helyezé.

(Vége következik)

műből, zongorára átirta Kapi Gyula. 3) Lányka tűnéndés, lengyelke Fanzler L. J-től. 4) Induló Demjano, vics Endrétől. 5) Gyermekkorban: I. Reggeli ima. II. Holt pillangó, Wachtel Aurelétől. A zongorázók és énekesek számára igen ajánlható folyóirat előzetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, a jelen szám ára 50 kr-mely a kiadóhivatalhoz (Budapest vár országháza utca 94. szám a.) legzéleszerűben postautalványval küldendő be. Még folyton előfizetheti az egész évfolyamra. — Kivánatra a lap utánvéttel is küldetik.

Lampel R. könyvkiadásában Budapesten megjelent: **M o h a m m a d é l e t e s t a n a d r H a t a l a P é t e r t ő l.** Ára 1 frt 60 kr. Tartalma: Kátortársok. A próféta házaja. Mohammed születése. Mohamad házassága. A hanfek. A próféta. Az izlam és az elől mozilmek. A menekülés Abessiniába. A kiegyezés. Hamza és Omár merterése. A kiközösítés. Az éjjeli utazás Jerusalembé és a mennyországba. A Hidsret. A letel-püéstől a badri harczig. Medina ostroma. Mekka elfoglalása. A próféta halála. Az izlam a Koránban. — A keresztény vallás iránt ellenséges hang lengi át, ami mindenesetre sejnös dolog; különben a mű terjedt olvasottság és a források közvetlen tanulmányozásának gyümölcse.

Szerkesztői üzenetek.

Y. Helben. Még n o m a m e t a t á t J ó z s e f. Sz. K. Közönség. Levél után. T. R. Hol kékik az éji homályban?

Czletti tudósítás.

Buda, 1878. márcz. 9-án
Buza 11 frt. zab 6 frt. kukorica 980 árpa 6.80 köles 6.80 rozs 7.60. Az árak 100 kilogr. után.

As első ca. kir.

Dunagőzhajózási társulat posta- és személyszállító hajóinak menetrendje.

Bajáról Endapestre: naponként, szombat kivételével, reggel 1/2 órakor.
Bajáról Mohácsra: naponként d. u. 3 órakor, szombat kivételével.
» Zimonyba: kedden és pénteken délután 3 órakor, Mohácsra éjleleze.
» Orosvara: kedden délután 3 órakor, Mohácsra a Zimonyban éjleleze.

Felétlis s rkesztő:

Dr Margalits Ede.

CENTRAL BUREAU

Waaren und Produkten- VERKEHR!

Landwirtschaftliche-, Industrie-, Berg- & Iorstoprodukte!

Ein- und Verkauf von Waaren & Landprodukten com missionweise, Muster und Commissionen-Lager, auch kőben Baar-Vorschüsse in jeder Höhe sogleich gegeben werden; zu weiteren grosseren Operationen stehen im Bedarfsfalle den geehrten Herren Principale, Industriellen, Anstalten bedeutende Fonds zur Verfügung, continue & prompte Bedienung zuseherend Allgemeine Handels-Agentur (10. Bk. & Import-Commission mit Vertretungen im In- & Auslande, Industrie- & Hafenslitzer, Europa von Liss Bänder, Wien-Kärntner-Ring 1. & Verl. Karoline ssnss 55. in Wien etablirt seit 1854.)

Separat-Abtheilung des humanitären Instituts

Beamtewesen- & Placirungen höherer Kathgorie beiderlei Geschlechtes Stellensuchende

von Kaufmännischen, Technischen, Forst-, Landwirtschaftlicher, Cultur-, Industrie-, Kunst-, Musik-, Gesang-, Wissenschaft-, Lehr- & Erziehungslehre beiderlei Geschlechtes, letztere auch mit Sprach-, Gesang- und Musikunterrichten werden seit Jahren in bekannter Solidität und Fachkenntnis den geehrten Herren Principale, Industriellen, Anstalten Gesellschaften hohen Herrschaften und Familien ganz nach Wunsch & zur besten Zufriedenheit kostenfrei amphiolen und angewiesen, fern von jeder Gewinnsucht, fern von jedem pekuniären Eigenzweck, es wird nur in rein humanitären Absicht, aus angestammter purer Menschlichkeithkeit, in aufopferwilliger wahrhaft väterlicher Fürsorge ein rein humanitäres Ziel damit verfolgt.

LEO BINDER,
General-Agent, Inhaber & Gründer dieses humanitären Instituts, Wien, Stadt verl. Kärntnerstrasse 55.

Legkifünőbb gyógyhatásu
MAGYAR ÉDES MUSTÁR
Fácányi Ármin

gyógyszerész-től Budapesten, X. kerület Kőbányán.

Ezen gyógyszerleg készített **mustár** különbözik minden eddig ismert mustároktól azért, hogy nemcsak a hűs nemű ételek használatánál legjobb s legkellemesebb élvezetet nyújt; — hanem egyszerűsége, mint a legkifünőbb s legjobb hatásának bizonyított **öv- és gyógyszer** is. Nevezetesen a rossz étvágynál, az ételek gyenge emésztésénél és onnan eredő savanyú felbőgösésnél, s szorulásoknál, valamint az idült csuszál, makacs váltóláz után és scorbutnál **Kiválólag** pedig az **idült gyomorhurutnál** föltűnőleg gyógyhatásu szer, amely a gyomorban lerakott nagy mennyiségű nyálkát, a mely az emésztést hátráltatja, feloldván, azt egészen a gyomorból eltávolítja, és annak további képződését megakadályozza; a gyomorban és a bel-kben kellő és kellemes meleget előidézvén, ezek után a hurut is végképen elmarad: — ugyszint az ugynevezett számar és fulladozó hurutnál (Schleim asthmánál), valamint a gyomor és a mellélyalkósodásnál, és az aranyérbén szenvedőknek legjobban ajánlható.

Ára 1 nagy üvegnek 1 frt, kis üvegnek 50 kr, postán szállítva a csomagolás külön számítatik. Kapható a készítőnél **Fácányi Ármin** gyógyszerésznél **Budapest Kőbányán**. Ismételadok kedvező százalékban részünkre.

A gyomorhurut ellen legbiztosabb gyógyszer.

Tekintetes **Fácányi Ármin** gyógyszerész urnak Budapest-Kőbányán. Örömmel tudostom önt, hogy a múlt december elején nekem megküldött gyógyhatásu mustárjának három heti használata után, a szenvedett gyomorhurutól teljesen meg szabadultam, miért is ömek őszinte hála-köszönettel vagyok; kívánom uraságotól ismételve megkérni, miszerint nekem most ismét abtól a jó mustárból három üveggel mielőbb pósta-utánvételt mellettl küldeni sziveskednék. Tisztelettel maradok. — Besztercebányán 1878. január 18-án. Ripely Antónia s. k.

Tekintetes **Fácányi Ármin** gyógyszerész urnak Buda pest-Kőbányán Tiszteletl gyógyszerész ur!

Kérem legyen szives postafordultalmá kintű **gyógyhatásu édes mustárjából** még öt nagy üveggel utánvételt mellettl részemre küldeni. Az eddigi két üvegnek már is igen jó hatása van, mert a gyomorhurutól tisztultul kezdék. Teljes tisztelettel — Detk u. p. Ludas, H 3 3 megye, 1878. január 16-án Cserhá József s. k.

A t. cz. közönség különös figyelmébe ajánlhatik még, **Fácányi Ármin** gyógyszerész-től föltalált és cs. kir. kizár. szabadalmazott.

„Fogpapir,“

a mely valamint a fogfájást, ugy a csuzos fejfájalmat, arcz és fülzsuggatást rögtön megszünteti. Ára egy egész csomagnak 1 ft., egy fél csomagnak 50 kr, postán szállítva 10 kral több. — Kapható a föltalálónál **Fácányi Ármin** gyógyszerésznél **Budapest, Kőbányán**.

Tekintetes **Fácányi Ármin** gyógyszerész urnak Budapest-Kőbányán.

E soraim vételénél fogva tisztelettel kérem sziveskedjék pósta-utánvételt mellettl, czímem alatt **Mező-Berénybe** két csomag fogpapirt mielőbb megküldeni, nehogy a tozoppr hiánya miatt, még sokáig kelleszen az igen is kiálthatlan fog-ájtást tőrniem; mert tudom, hogy annak megőrzése előtt csak is a hideg vas menthet fel, — de hatásosabbat a fogpapírnál nem ismerek, — melyét dhajtom is, hogy a gyógyszerész urat mint azon csahatlan gyógyhatásu „fogpapir” feltalálóját, az isteni gondviselés még sokáig a szenvedő emberiség javára őtseje; — azt kívánja háladatos tisztelője — Mező-Berény.

Holtzer István s. k. (tisztartó.)

5-6

Lak-változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint az addig kis-csak-voly 52. sz. a. létezett

ács üzletemet

Haynald-utca, honvél kaszárnya és méntelep között az ugynevezett **ásteren** lévő házamba helyeztem át.

Baja, 1878. évi február havában.

Teljes tisztelettel

Móder György,
ács- és építkezési vállalkozó.

3-6

MATTONI

BUDAI KIRÁLY KESERÜVÉZET

a hely- és kiltöldi első orvosi tekintélyek **megragzótt** nehez **székélesi bajokra** és minden ebből származó betegségre legmelengetben ajánlják.

MATTONI és WILLE cs. k. udv. szállító a 6 egyesített budai király-keserüvén forrás tulajdonosai: Duák-forrás, Henrik-forrás, Szechenyi-forrás, Hiltégarai-forrás, Hunyadi Mátyás-forrás, István-forrás. Használati útmutatás gratis.

Budapest, Dorottya utca 6 sz. Raktára Baján: **Horváth Jakabnál.**

9-5

NÁNAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

(BAJÁN, BÓDOG-TÉR, SCHEIBNER-féle HÁZ)

elvállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok, körlevelek, esketési-, eljegyzési- és névjegyek, váltók és kötelevények, gyászjelentések, falragaszok sat. *izételjes és a legjutányosabb áron* való elkészítését.

Továbbá ajánlja

dusan berendezett raktárát *számlák-, szállítólevelek-, községi- és egyéb hivatalos nyomtatványokból, bíróságok, ügyvédek és községek* számára.

Vidéki megrendelések a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek.

== Könyvnyomdám a **legújabb betűkkel** láttam el. ==

Előfizetéseket elfogad a

Előfizetési díj:

„BAJA“

című közlőnyre.

Egész évre	—	—	5 frt	—
Fél évre	—	—	2 „	50 kr.
Negyed évre	—	—	1 „	30 „